

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" " Magistrați } 350 Lei pe an
" " Avocați }

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul
Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul și proprietarul revistei

AL. ULVINIANU

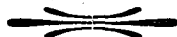
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL. I. MĂNESCU
licențiat în drept și în filosofie
adv. stagiar

S U M A R :

Art. 72 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane de
Al. Ulvianu.
Martorul „demon de crezământ” de *Dr. Emil Krämer.*
Intabulațiunea și prenotațiunea în cartea funduară în legătură
cu conversiunea de *I. Șerban.*
Note fugare de *I. Postulache.*

Jurisprudențe Civile.
Jurisprudențe Comerciale.
Jurisprudențe Procedurale.
Jurisprudențe Penale.
Jurisprudențe la diverse legi
Diverse.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

A apărut:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră

*Migrațiuni controlul
străinilor*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu   **Nic. V. Mândru**
prim-președinte Trib. Arad   Jude-președinte Trib. Arad
Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate :

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hașeg, Sibiu, Turda,

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

Ordonanțe Ministeriale

(Ordine circulare, decizii și instrucții cu caracter juridic)

Apare lunar sub Direcția:
I. Mănescu, președinte la
Curtea de Apel Cluj.

Abonamentul 180 lei pe an
Un număr 40 lei.

Constantin Sudețeanu
Docent Universitar

Opinia publică

Analiza condițiilor și aspectelor ei.   Cluj 1935
De acelaș autor

a apărut: **Durkheim și școala** sociologică
franceză.

A APARUT:

Buletinul Legilor

care publică legile,
regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul . . . . . 700 lei anual
Pentru magistrați și avocați . . 500 „ „
Plătibil și în rate de minimum 50 lei

**Administrația la Curtea de
Apel Cluj**

E Cristoforeanu

Doctor în drept dela Roma. Avocat

Tratat
de
Drept Cambial

Vol. I.

A apărut

**Colecția de legii și
regulamente Tomul
XIII. partea I. pentru
anul 1935**

a Consiliului legislativ.

Art. 72 din Legea lichidării datoriilor agricole și urbane

Legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, în art. 72 prevede: „Institutiile de credit care au reclamat beneficiile prezentei legi sunt obligate să accepte în compensatiunea creantelor lor, față de debitorii lor, creantele ce acestea ar avea contra Instituțiunii respective”... iar mai departe textul adaugă... „valoarea creantelor date în compensatie va fi stabilită, avându-se în vedere reducerile pe care le-ar suferi conform art. 52 și urm.”.

Textul citat a dat prilej unei controverse, care constă în aceea de a se ști, care debitori pot opune compensatia instituțiilor de credit Soc. an., anume, ori care debitor al băncii, sau numai debitorii proprietari agricoli sau urbani, cari ar putea invoca beneficiile conversiunii.

Cred, că ori care dintre debitori, fără distincțiune, pot opune Instituțiunii de Credit, compensatia creantelor lor, ce le au ca creditori împotriva Institutului de Credit.

Legea în art. 52 prevede că diversele bănci Soc. An., ce s'ar găsi în anumite condițiuni au dreptul la repartizarea pierderilor ce încearcă după urma aplicării legii lichidării datoriilor urbane și agricole ce se realizează prin încheierea unui aranjament de plată a datoriilor instituțiunii; și aranjamentul odată consimțit, este obligatoriu tuturor creditorilor.

Din expunerea de motive a legii rezultă, că scopul dorit de legiuitor este să diminueze, cât mai mult, consecințele sacrificiilor pe cari băncile au consimțit să le suferă prin renunțarea la o parte însemnată din creantele lor, iar mijlocul ales pentru protejarea existenței instituțiilor de credit — și deci al creditului în general — a fost repartizarea pierderilor asupra deponentilor, cum și asupra tuturor creditorilor; și prin creditori se înțelege *toti*) fără a se face vreo deosebire după calitatea creantelor ce suferă reducerea, și fără de a se ține seamă dacă creditorii, la rândul lor, sunt debitorii aceleiași bănci.

Urmarea logică este că art. 72 din cuprinsul căruia reese legătura lui cu dispozițiunile art. 52 din aceeași lege, nu trebuie socotit ca o dispozițiune izolată, ci trebuie interpretat în legătură cu întreaga operațiune a repartizării pierderilor instituțiilor de credit, în felul că compensarea creantelor existente dintre băncile care a dobândit avantajele repartizării daunelor, și diversii lor debitori, creditori la rândul lor, este o consecință juridică și firească și deci cuvintelor din art. 72 „față de debitorii lor” adică acei care la rândul lor sunt creditori, cu dreptul de a opune băncilor compensatia, trebuie să se înțeleagă *oricare debitor*, deoarece când textul — care admite compensatia creantelor — vorbește de „debitor” implicit înțelege „creditor” și fiind stabilit că

toti creditorii fără deosebire față de aceste bănci sunt supuși reducerii creantelor lor, indiferent dacă ei, în calitate de datornici ar putea invoca avantajul conversiunii, consecința este că aceiași creditori, în calitatea lor de debitori, pot opune compensatia.

Așa dar, opiniunea acelora, cari bazându-se pe unele declarațiuni strecurate în Parlament, cu ocazia votării legii, și conform căreia conchide că art. 72 vizează numai pe debitori convertibili, o cred eronată, deoarece o asemenea părere este vădit contrarie atât literei legii, cât și întregii economii ce a determinat pe legiuitor să nu facă această deosebire între diverșii creditori pe care a voit să-i pună în situațiune egală referitor la obligațiunile și la drepturile lor față de bănci, și dacă s'ar soluționa altfel s'ar ajunge la o evidentă injustiție și anume, că debitorii creditori ai băncilor să suferă sacrificiul creantelor lor, iar la rândul lor să nu-și poată stinge datoria prin compensatie cu restul creantelor și o asemenea soluțiune nu rezultă din textul legii.

AL. ULVINIANU

Presedinte la Curtea de Apel Cluj

Martorul „demn de crezământ”

Există uzuri mostenite, formalități tradiționale, există prezumpții convenționale și concluziuni cari nu-s îndeajuns verificate, atât pe tărâmul etic, cât și pe cel intelectual: Tradiția formelor de jurisdicție nu face nici ea excepție în privința aceasta. Cât de emancipați ne credem, de exemplu, în domeniul probatoriului, nemai fiind încătusați de acele regulamente mecanice care-ti dictau, când și în ce împrejurări ai voie să accepți ca dovedit un lucru, cât de mândri suntem de acea suveranitate a judecătorului, chemat să nu tindă decât la găsirea adevărului material și care nu poate să-și bizuie constatările sale decât pe dovezi liber apreciate, alt îndreptar neputând să urmeze decât preceptele logicei. Totuși ne aflăm încă înfundati într'o anumită regulă de probațiune testimonială, ce-i drept, lege nescrisă. E vorbă de acea supersitiție că depoziția unui martor nu contează decât „*in toto*”, că martorul este, ca atare, „*veridic*” sau că nu este. De unde să ne fi venit aceasta profundă psihologie? Doară viața de toate zilele ne învată că, dimpotrivă, omul obisnuieste, câte o dată într'o singură suflare, să amestece la olaltă lucruri reale și inexistente, semi-adevăruri și probabilități. Câte lucruri, fie știute sau scoase din subconstient, le putem desveli ca dând culoarea lor unor anumite declarații sau adaugându-le cel puțin o nuanță! Mai întâi de toate — ceea ce a ajuns să fie unul din locurile comune ale științei criminaliste — aberația memoriei*) și autosugestia. În domeniul procesu-

*) În celebra lucrare a psihologului L. William Stern „Zur Psychologie der Aussage” (Berlin 1902 I. Guttentag, Verlagsbuchhandlung) aflăm următoarele cuvinte: „aduocarea aminte fără nici o greșală (die fehlerlose Erinnerung) nu formează regula, ci excepția. Chiar și jurământul nu este nici o garanție contra unor aberații ale memoriei”.

*) Vezi adnotația noastră din „Ardealul Juridic” No. 6—1935 pag. 95 și recent Cas. S. III. Déc. 202 din 4—II—1936 Pandecte săpt, 14—15 din 1936.

lui penal atâta numai se impune, ca depozitiile să nu fie văzute numai superficial și din afară. Acolo chestia numai este, dacă judecătorul a scrutat îndeajuns mentalitatea martorului, spre a-si forma convingerea că cutare sau cutare declarație pledează pentru vinovăție în sensul actului de acuzare, dacă ea dovedeste poate numai un grad inferior de culpabilitate sau chiar nevinovăție sau, eventual, dacă este fără interes în cauză. În afacerile civile, cum se știe, lucrurile sunt mult mai complicate. Aici ti-se cere să deslegi o serie de chestiuni de fapt, cari ar putea da loc, fie la una fie, la alta din mai multe concluziuni, imaginabile în speță, după cum va trebui să răspunzi la ele; sau în sensul acțiunii sau al excepțiilor cari i-se opun sau al unei opinii intermediare. Pentru procesul civil afirmăm deci necesitatea, dictată de un imperativ tematic, să atribuim importanță, eventual, și unor anumite capete din depozitii, putând fiecare din aceste părți să dea sprijin câte unei concluziuni distincte. Dacă rămâne dogmă, în acest domeniu, să nu se poată privi o declarație, decât, sau ca fiind credibilă în tot cuprinsul ei sau ca impropriu integral de a servi drept dovadă, martorul nemeritând crezare, atunci rezultatul este un substrat câte odată foarte redus pentru posibilitățile de conchideri în fapt și în drept, cari le prezintă cazul. S'ar putea ca discuția să privească o multime de puncte, referitoare o parte din ele la solutionarea unor chestiuni prejudiciale, iar altele poate reprezentând chestiuni litigioase distincte din care se compune speța. Când se cumpănesc declarații una confruntată cu alta, este o greșală să fie mărginită opera aceasta la acest examen, care din ele aveau de autori pe anumiți martori găsiți demni de încredere. Testimoniul judeului, certificatul acesta de bună purtare, se bazează desul de des pe aprecieri sumare. Este de admis că în unele cazuri n'ai decât să alegi între două posibilități de înfățișare a faptelor, aprecierea atunci fiind cu totul relativă, adecă ușor fiind, să accepti unul, ca totuși afirmând un lucru oarecum verosimil, în comparație cu celalalt pe care îl respingi cu desăvârșire. Am arătat însă că mult mai numeroase sunt cazurile cu posibilități variate și complexe. În astfel de împrejurări neapărat de necesar este a se examina fiecare depozitie, și ca obiect, adecă nu numai sub aspectul calităților autorului ei, trebuind, la nevoie, să i se distingă și elementele componente.

Adeseori întâlnim în considerentele hotărârilor martori rău notați din cauza memoriei lor, pretinsă evident înșelătoare. Or, în privința aceasta capacitățile aceleias persoane de obicei arată gradatii și diferentieri între ele, potentialul lor determinându-se după obiectul și după circumstanțele cari le pun la încercare. Va face depozitii precise, spre pildă, profesorul interogat asupra unor afaceri de editură, în măsura în care va fi vorba de ramurile de știință cărora aparțin cărțile facturate, însă când se va vorbi de partea contabilicească a facturilor, mai ușor va putea să devină prada

unei neînțelegeri sau erori, va face confuziuni și, câte odată, va crede că într'adevăr cutare sau cutare lucru îl știe, de vreme ce în realitate, nu știe sau nu știe exact. Buna lui credință însă va face să răspundă la toate fără nici o deosebire, cu aceeași siguranță și cu același calm neclintit. Judecătorul, ascultat ca martor, ușor va putea apuca drumul greșit, de a lua anumite fapte drept constatări făcute de el cândva, — poate cu prilejul sau în decursul unui proces precedent relativ la aceleas părți, pe când în realitate faptele acestea aparțin unui complex de date și precizări care i-au fost aduse la cunoștință cu prilejul afirmațiilor sau concluziunilor formulate de unul din reprezentanții părților. Iată aberația memoriei.

Asaltul zilnic al atâtor „cazuri” duce, fatal, și la estompări și confuzii, în ce privește izvorul stirilor sale cum și între specii similare. Va exprima și judele-martor toate ce va crede a ști cu aceeași convingere și fermitate. Nu este, așa dar, nicidecum mare lucru această „tărie” cu care se afirmă un fapt oarecare, deciziv în cauză, cu toate că din tăria aceasta destul de des se trag deductiuni importante. Pe de altă parte, o abatere, într'o direcție anumită, dela un adevăr bine stabilit pe altă cale, nu dovedeste prea mult în defavorul unui martor, în orice caz ea trebuie să fie apreciată cu cea mai mare precauție. Câte odată, cu o oarecare ușurință, să înlătură o depozitie întreagă pe un astfel de motiv. Se întâmplă că un martor declară relativ la mai multe părți sau puncte ale chestiunii de fapt, cu toate că e vorba de lucruri recente, că nu-si aduce aminte de datele respective. Suntem noi în drept, ca pentru acest singur motiv să-i aplicăm nota de slabă memorie? Se prea poate ca o parte considerabilă să fie străină sferei sale de interese, mai lesne deci scăpându-i faptele acestea. Prin urmare, relativ la restul celor în discuție, dacă altceva nu stă în cale, depozitiile acestui martor foarte bine ar putea să fie utilizate. Indivizibilitatea este o superstitie.

Sistemul traditional de probatiune, în procesul civil, pare a fi dominat de o idee din subconstient, că martorul este un fel de păstrător al cheiei care-ti deschide templul adevărului, judecătorul deci neavând decât să descopere taina, care din martori sau care grup de martori posedă acest talisman. Nicio dată nu vedem despărțit totalul unei declarații în „adevărat” și „neadevărat” sau de necrezut. Se tine seamă numai de martorii cari au trecut examenul, ceilalți rămânând eliminați dimpreună cu declarațiile lor.

Avem de a face cu o necesitate oarecare de ordin practic? Să zicem, poate, că este la mijloc una din acele fictiuni aparținătoare unei anumite tehnici de cari se folosesc unele științe spre atingerea scopurilor lor de explorare? Să fie așa zisul „Als Ob” al celebrului filosof german Hans Vaihinger?

Răspunsul nu poate să fie decât numai negativ. Nici decum nu se vede, cum de ar fi un lucru inevitabil ca analiza, neoprită de nici o regulă de gândire și de nici un text, a probeilor testimoniale și considerarea lor, operată

după puncte scoase din ele, ca strângerea unor astfel de cărămizi pentru construirea soluției să fie înlocuită prin procedeul acesta de a secționa totalitatea mărturiilor, fiecare din ele privită ca unitate indivizibilă.

Nu se mai menține în nici o legislație reglementarea formală a probațiunii cu martori. Să nu facem așa dar nici concesii indirecte unei metode perimate, adică nici în sensul unei mecanizări, devenită sistem, a modului de apreciere și utilizare a probelor testimoniale.

Dr. EMIL KRÄMER

iude-consilier în retragere (București)

Intabulațiunea și prenotațiunea în cartea funduară în legătură cu conversiunea

I. Intabulațiunea

Art. 21 al legii din 7. IV. 1934 pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane dispune: „Actele de schimb, cât și transmisiunile cu titlu gratuit de orice fel, sunt interzise. Se exceptează legatele universale sau cu titlul universal precum și constituiri de dotă, toți creditorii testatorului sau înzestratorului păstrându-și asupra acestor bunuri drepturile lor anterioare, dacă se vor fi făcut în privința acestor imobile mențiunile prevăzute de art. 22 și 26”.

Din acest text al legii se desprinde principiul că transmisiunile de bunuri imobile sunt admisibile numai dacă asupra aceloră se păstrează pentru creditorii drepturile lor anterioare legii. Adică unica cerință pentru întabularea în cartea funduară a transmisiunii bunurilor imobile este asigurarea creditorilor anteriori legii.

Dispozițiunea de mai sus a legii ar trebui să se aplice și la transmisiunea bunurilor prin succesiune legală, pe motiv că conform art. 918 C. c. a. toate îndatoririle rezultând din contracte (adică și cele ce rezultă din legea conversiunii) se transmit mostenitorilor.

Ar trebui să se aplice și la transmisiunea bunurilor asupra fiilor prin contract de donațiune (și dacă transmisiunea nu se face ca constituire de dotă) pe motiv că art. 953 C. c. a. asigură drepturile creditorilor existenți la data donațiunii.

II. Art. 23 al legii conditionează întabularea în cartea funduară a actelor de înstrăinarea imobilelor debitorilor ce intră în prevederile legii, de consemnarea sumei plătitibile la facerea actului. Aceasta restricțiune se face de asemenea numai pentru asigurarea drepturilor creditorilor anteriori legii.

Art. 56 pt. d) Regul. Cf. admite întabularea dreptului de proprietate asupra imobilelor înstrăinate, liberă de sarcini, dacă se dovedește învoirea creditorilor interesați, sau dacă această întabulare nu vatămă siguranța creditorilor, fapt asupra căruia hotărăște judecătoria după buna sa apreciere, ascultând în prealabil pe creditorii și tinând seamă echitabilă de toate împrejurările.

Fiindcă mențiunile făcute de un creditor conform art. 22 profită tuturor creditorilor, nu se pot cunoaște toți creditorii interesați și nu li-se poate cere pe cale particulară învoirea. Credem că art. 56, pt. d) al Regul. Cf. nu este abrogat și deci că creditorii pot fi chemați în judecată pentru a-și da învoirea, cu toate că legea nu dispune în privința aceasta.

În art. 23 se dispune (al. penultim) că instanța Cf. va putea asculta părțile și pe creditorii arătați în certificatul notarului cu privire la pret; iar în cazul când se cere radierea mențiunilor, legea reglementează procedura în art. 24 (în cele 3 al. din urmă) cu citarea creditorilor cunoscuți din certificat, apoi cu afisarea cererii la usa instanței și la primăria domiciliului debitorului. Învoirea creditorilor pentru înstrăinare este egală cu învoirea la radierea mențiunii relativ la imobilul înstrăinat, deci credem că ar fi admisibil, ca cumpărătorul unui astfel de imobil să poată chema în judecată, conform normelor din art. 24 pe creditorii cunoscuți și necunoscuți pentru a-și da învoirea la înstrăinarea fără greutate și în baza acestei învoiri resp. în baza hotărârei ce va da-o judecătoria, să poată întabula dreptul de proprietate fără greutate.

III. Art. 23 al legii conditionează întabularea și a actelor de grevare ale imobilelor debitorilor ce intră în prevederile legii, de consemnarea sumei plătitibilă la facerea actului.

Cu toate că în lege nu se reglementează, credem că grevarea se poate face cu învoirea creditorilor chemați în judecată conform art. 24. — sau în baza hotărârei judecătorești, fără păgubirea creditorilor anteriori. Creditorii interesați nu pot refuza învoirea la grevarea imobilelor afectate lor, dacă nu se vatămă siguranța lor.

IV. Prenotațiunea în cartea funduară a cererilor de întabularea dreptului de proprietate.

a) Art. 438 C. c. a. dispune că: Dacă acela care reclamă proprietatea vreunui bun imobil, are despre aceasta un act deși autentic, dar care nu îndeplinește toate condițiile prescrise, pentru întabulare în art. 434 și 435 — pentru ca nimeni să nu câștige vr'un drept de prioritate față de dânsul, va putea totuși să obțină înscrierea conditionată în cartea funduară, care se numește prenotațiune. Prin aceasta primește un drept de proprietate conditionat și îndată ce va justifica prenotațiunea prin sentință judecătorească, va fi considerat ca proprietar adevărat dela data înaintării cererii de prenotațiune.

Art. 87. Regul. Cf. dispune: Dacă nu se admite întabulațiunea, în baza unui document privat, fiindcă actul nu întrunește condițiile necesare pentru întabulare. — poate fi admisă prenotațiunea, dacă documentul corespunde dispozițiilor generale ale §§-lor 63 și următorii și poate servi ca probă conform regulilor Proc. civ.

Art. 23 al legii conditionează întabularea în cartea funduară a actelor de înstrăinarea imobilelor debitorilor ce intră în prevederile legii, de consemnarea sumei plătitibilă la face-

rea actului. Deci este cazul că întabularea dreptului de proprietate în baza unui contract în regulă, s'ar putea ordona, piedeca o constituie numai lipsa consemnării sumei plătită la facerea contractului. Art. 23 invocată însă nu interzice prenotatiunea dreptului de proprietate, cu scopul arătat în art. 438 C. c. a. pentru că prin prenotatiune nu se poate considera desăvârșită înstrăinarea bunului imobil, având în vedere disp. art. 321, 431 și 441 C. c. a. conform cărora proprietatea deplină se câștigă numai prin întabulatiunea proprietății în cartea funduară.

b) Art. 23 al legii condiționează și întabulatiunea în cartea funduară a actelor de grevarea imobilelor debitorilor ce intră în prevederile legii, de consemnarea sumei plătită la facerea actului. Un creditor nu-și poate achiziționa efectiv dreptul de ipotecă numai prin întabularea creanței sale în modul prescris pentru achiziția proprietății bunurilor imobile (art. 451 C. c. a.) și aceasta achiziționare o condiționează art. 23 de consemnarea sumei plătibile la facerea actului. Acest articol, nu oprește însă prenotatiunea dreptului de ipotecă, deoarece aceasta nu este o grevare definitivă, ci cea se va putea obține numai prin justificarea conform art. 95 Regul. Cf. adică dovedind ulterior că s'au înlăturat piedecile ce stau în calea întabulatiunii, adică în cazul în speță, prin radierea mențiunii de asanare, prin declarația creditorilor interesați chemați în judecată, sau prin hotărâre judecătorească.

Creditorul posterior datei de 18 XII 1931 prin o astfel de prenotatiune își câștigă un drept de prioritate față de alți creditori de asemenea posteriori datei de 18 XII 1931, dar înainte de a justifica prenotarea conform art. 95 Regul. Cf. nu poate lua nici o măsură de urmărire, deci nu periclitează întru nimic drepturile creditorilor anteriori datei de 18 XII 1931, a căror interese le servește interdicția grevării reglementată în art. 23.

V. Art. 27 al legii din 7 IV 1934 dispune că imobilele de orice fel ale debitorilor prevăzuți în art. 26, relativ la care s'au făcut mențiuni de asanare, nu vor putea fi vândute sau grevate de drepturi reale, decât cu autorizația tribunalului, care se va da după ascultarea creditorilor interesați. Restricțiunea aceasta încă servește numai interesele creditorilor anteriori datei de 18 XII 1931.

În procedura dinaintea tribunalului nu se cere, ca suma plătită la facerea actului să se consemneze deodată cu înaintarea creanței, ci se va consemna numai după ce creditorii interesați audiați vor cere consemnarea sumei și tribunalul va hotărî în privința aceasta și în acest caz se va consemna înainte de întabularea actului de proprietate sau grevare.

VI. Justificarea prenotatiunii.

Justificarea prenotatiunii se face în baza declarațiunii potrivite pentru întabulare (art. 95 Regul. Cf.) sau dovedind faptul că piedecile, cari opresc întabulatiunea, sunt înlăturate prin suplinirea ulterioară a condițiilor, cari lipsesc, cea ce se face sau în baza unui certifi-

cat autentic, sau prin declarație suficientă pentru întabulatiune, sau în sfârșit în baza hotărârii definitive judecătorești, date pe cale de proces (art. 95 Regul. Cf.; referitor la Ardeal).

Dacă în timpul înaintării cererii pentru prenotatiune, procesul pentru validarea dreptului pentru care se cere prenotatiunea, este suficientă dovedirea acestei împrejurări și pentru justificare nu se va fixa termen. (Art. 96 Regul. Cf.).

Dacă nu este dovedită intentarea acțiunii se va fixa termen pentru justificare de 15 sau 30 zile, iar în cazul când justificarea depinde de împlinirea vreunei stipulațiuni contractuale, termenul de justificare poate fi extins până la acel timp, în care se va îndeplini stipulațiunea contractuală, de ex. plata pretului de cumpărare etc. Termenul de justificare se poate prelungi (art. 97 Regul. Cf.).

Asupra justificării prenotatiunii decide instanța Cărtii funduare la care s'a făcut prenotatiunea (art. 98 Regul. Cf.).

În baza hotărârii definitive date asupra acțiunii pentru justificare, se va face întabulatiunea dreptului prenotat, sau se va radia prenotatiunea (Art. 100 Regul. Cf.).

În Ardeal nu se fixează termen pentru justificarea prenotatiunii și prenotatiunea nu se radiază din oficiu (Art. 94 Regul. Cf.).

VII. Reprezentarea.

Advocații și notarii publici, dacă prezintă documentul original, în baza căruia urmează a se efectua vreo inscripțiune, sunt presupuși ca împuterniciți pentru înaintarea cererii și nu este necesară prezentarea unei procure deosebite. (Art. 119 al. 5 Regul. Cf.).

VIII. Procedura.

a) Cumpărătorul resp. creditorul va fi în drept a cere la instanța cărtii funduare prenotarea dreptului de proprietate a imobilului cumpărat resp. prenotarea dreptului de ipotecă asupra imobilelor debitorului (art. 438 C. c. a. 87, 88, 89, 92 Regul. Cf.).

b) Deodată cu cererea prenotatiunii se va putea înainta acțiune, prin instanța cărtii funduare (art. 12 legea de punere în aplicare a procedurii civile LIV:1912) contra creditorilor cunoscuți și necunoscuți ai debitorilor neobligati a face declarațiuni de asanare și pentru cari se vor fi făcut mențiuni conform articolului 22, la judecătoria civilă competentă; iar în cazul art. 27 la tribunalul competent și se va cere ca creditorii să fie obligați a consimți la înstrăinare sau grevare.

c) După ce se va da hotărârea din partea judecătoreșii competente, sau din partea tribunalului, se va face o nouă cerere la instanța Cf. ca în baza acelei hotărâri să considere de justificată prenotarea și să ordone întabulatiunea.

d) Cererea pentru prenotatiune trebuie timbrată în regulă, dar chemarea în judecată a creditorilor pentru înlăturarea piedecilor puse întabulării de legea conversiunii, precum și cererea de întabulare a prenotatiunii în baza hotărârii definitive judecătorești, sau a declarației celor interesați, — credem că sunt

scutite de timbru în baza art. 75 al legii din 7. IV. 1934.

Am omis motivele, care militează pentru necesitatea prenotatiunii în cartea funduară în scopul înlezării circulației bunurilor imobile și a creditului. — am așteptat mult timp ca să se dea de către Onor. Ministerul Justiției, Direcțiunea judiciară un Circular în privința aceasta, sau ca din partea altora mai competenți să se pună în discuție aceste chestiuni în Ardealul Juridic; dar văzând că se întârzie mereu discutarea și lămurirea acestora, mi-am luat voie a însira în cele de mai sus dispozițiile legale cunoscute, cu gândul, ca aceste să formeze un început pentru dezvoltarea motivelor pro și contra relativ la întabulatiunea și prenotatiunea în cartea funduară în legătură cu legea conversiunii.

IOAN SERBAN
advocat, (Năsăud)

Note fugare

Iarși gradatiile magistratilor. Marea mișcare în magistratură. Dacă ar fi o minune...

Gradatiile, gradatiile care au zburciat atât de adânc corpul magistraturei, au căpătat ființă legală prin promulgarea legii, ființă ce dacă este legală pare a nu fi tocmai executorie. Bugetul care urma să asigure plata acestora, pare a suferi oarecari insuficienți cardiace, nepermițând enervarea înscrierii în state, până la noi dispozițiuni... biurocratice.

Injecția administrată legii organice, pare a nu da rezultate satisfăcătoare de complectă însănătoșire.

Un argument în plus, susținerilor atât de multe, că „Pactul organic” trebuie complect abrogat și înlocuit prin o lege cu totul nouă; construită de o așa manieră, că toate desideratele corpului să găsească întreaga satisfacere.

Sferele conducătoare le cunosc aceste desiderate, comisiuni pentru studierea și coordonarea lor pot fi numite, iar ca material informativ revistele și gazetele juridice sunt la dispoziție.

E greu însă începutul și mai ales hotărârea „Omului” ce va să rupă cu trecutul.

Durerea e prea de lungă durată și ar fi timpul ca să fie luată aminte...

Marea mișcare așteptată cu atâta înfrigurare, s'a produs și Onor. Consiliu Superior după o muncă intensă de vreo 8—10 zile și-a încheiat lucrările.

De astă dată s'a produs un fapt îmbucurător și de mari nădejdi, pentru slujitorii dreptății.

Nu s'a mai lucrat cu ușile zăvorite și în pripă, consiliul a cercetat fie-ce propunere în cadrul meritelor, avizând asupra celor demni a urca treptele ierarhiei ordinului.

Criteriile a fost migălos descămate și rezultatul acestor laborioase lucrări va fi concretizat în I. D. R. ce până acum încă nu a apărut.

Se pare — și întreaga lume a ordinului judecătoresc o dorește — că influențele lăturale încep să dispară, iar promovarea elementelor de o îndoelnică valoare nu mai speră a înregistra succese.

De aceia începutul bun dă nedejdi mari pentru viitor.

Dacă acestea sunt constatări îmbucurătoare, nu trebuie ignorat că pentru ordinul Judecătoresc sunt necesare măsuri de îmbunătățire a situației.

Incontestabil că salariul raportat la scumpetea crescândă a vieții ce merge într'un tempo așa accelerat de vreo doi ani, a diminuat prea simțitor puterea de satisfacere necesităților stricte, în limita sumei ce se primește.

De aici izvor de privatiuni mereu crescânde, iar dacă bugetul Statului nu permite majorări, indirect se pot aduce oarecari ameliorări.

Ordinul judecătoresc numără circa 2000 membri, cari actualmente beneficiază de o reducere de 50% înscris, circa 40% efectiv din taxele tarifare cfr.

Rezultatul, majoritatea călătorească cu clasa II, căci chiar reducerea de care se bucură grevează prea simțitor bugetul titularului beneficiar al carnetului de reducere.

Ba, zilele trecute întâmplător pe peronul stației S., întâlnesc un coleg destul de vrâsnic, care pentru a menține echilibristica bugetară a salariului ce primește după 27 ani de serviciu în magistratură, călătorește cu cl. III, ducându-se cu soția pentru a oficia un parastas unei copile ce a pierdut-o.

Nu puțin mișcătoare era scena ce mi se oferea vederei, un bătrân sluiitor cu soția călătorind în condițiile în care se călătorește pe cfr la cl. III și cât de drepte erau observațiile ce le făcea cât și puternicile motive ce le invoca, aceiași eternă poveste a lipsei...

Cât de dureros tablou, — și când te gândesti că prin legi speciale s'au creat atât gratuități pentru diversi „Cavaleri” învârtiți sau eroi ai războiului trecut, pentru diverse „bărbății și credinți” foste sau nu, fără ca până acum „bărbăția și credința” ordinului judecătoresc de a rămâne curată, să fi stârnit oricât de trecător intervenția acordării reducerii de 75%.

În țara mărită, însă în țara care nu poate retribui satisfăcător „Slujitorii dreptății” în care acești slujitori din dealurile Moldovei sau din sesul Baraganului oficiază pe amvonul Oradei sau Satului-mare, aceștia nu pot să-și permită vederea familiilor din motive de ordin financiar, căci o călătorie cu toată reducerea echivalează pentru 2—3 membri ai familiei cu salariul pe 1 lună, în această țară trebuie să se înțeleagă că membriilor ordinului le este necesar pe lângă merit reducerea de 75% pe cfr.

Un singur exemplu este de ajuns de elocvent:

O călătorie Cluj—Iasi 1/2 cl. II costă 600 lei fără tichet, pentru soție și un copil încă 1200 lei, total 3 persoane 1800 lei, retur încă 1800 însumează 3600 lei, la care adăugându-se 360 lei tichet, reprezintă un total de Lei

3960. Ceiace reprezintă 1/2 din salariul unui judecător pe o lună.

Cu reducerea de 75% înseamnă 1800 lei economie, care contează așa mult la un salariu atât de modest.

Ne facem ecoul celor mulți din membrii ordinului, apelând la cei în drept să binevoiască a lua act de aceasta și a face demersul pentru acordarea reducerii de 75% pe cfr magistratilor.

Imputernicim Asociația Amicală a Magistratilor să intervină cu toată energia pentru câștigarea acestui drept, teren unde conducătorii ei trebuia din proprie inițiativă să înceapă lupta.

Credem că pe cât este de dreaptă cererea de atât de necesară.

Astentăm satisfacerea dar nu prea mult.

I. POSTULACHE

judecător

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a.

Decizia No. 1644—935 Președinția D-lui C. Crăciunescu Cons.

Despăgubiri civile. Accident de tramvai. Dacă accidentatul, potrivit legii XVIII din 1874 are dreptul și la daune morale, și dacă suma se poate acorda și într'o sumă globală. Soluție negativă.

Legea XVIII din 1874, după ce în art. 1 prevede culpa obiectivă a întreprinderii, în art. 2 arată care este obligațiunea de despăgubire a acesteia, dispunând la pct. 1 că în caz de leziune corporală — astfel cum este cazul în speță — întreprinderea este datoare ca în afară de restituirea cheltuielilor de căutare să mai dea despăgubire și pentru acele desavantaje materiale care rezultă pentru lezat în urma leziunii din incapacitatea sa provizorie sau definitivă de muncă și în fine în art. 4 ocupându-se de modul cum judecătorul va fixa suma despăgubirii, dispune în alin. II că ea se va fixa, dacă părțile nu dispun altfel, prin tranzacție, într'o rentă anuală plătită în rate lunare anticipate.

Din dispozițiunile acestor texte reiese că întreprinderea, în caz de leziuni corporale, este obligată să dea cheltuielile de căutare și daune materiale pentru procentul cu care a fost redus de pe urma accidentului, incapacitatea de muncă adică a câștigului de care este privat în viitor.

Intru cât legea limitează daunele numai la cheltuielile de căutare și la reducerea capacității de câștig, urmează că alte daune nu se pot acorda, astfel că susținerea recurentului că ar avea dreptul și la daune morale este nefondată.

De asemenea din aceste texte mai rezultă că pensia se acordă de regulă în rentă anuală plătită în rate lunare anticipate, în afară de cazul când printr'o tranzacție părțile au dispus altfel, or, cum în speță nu se susține că părțile au convenit ca despăgubirea să se acorde

într'o sumă globală, reiese că bine Curtea de Apel nu a fixat despăgubirea într'o astfel de sumă, ci în rate lunare.

În atare situațiune, urmează că fără să violeze textele și principiul enunțat în motivele de casare a stabilit că recurentul nu are drept și la daune morale, iar despăgubirea se fixează numai în rate lunare, astfel că aceste motive de casare sunt nefondate.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

Decizia No. 1909—932. Președinția D-lui T. Magheru cons.

Ardeal. — Testament. — Drept interprovincial. — Testator originar din vechiul Regat. — Testament olograf. — Valabilitate. — (Art. 34 leg. XVI din 1876).

În conformitate cu principiile codului civil, românul aflat în străinătate, poate să-și facă testamentul după normele prevăzute de legea română, fără ca, prin aceasta, să fie oprit de a testa valabil, și după formele cerute de legea locului unde testează. Paragraful 34 al legii XVI din 1876, în vigoare în Timișoara, cuprinde o dispoziție similară principiului amintit din legea română; astfel: testamentele, donațiile pentru caz de moarte etc., făcute în străinătate în privința recerintelor formale, sunt valabile dacă corespund regulilor de drept ale țării în care au fost făcute. Expresiunea „și atunci sunt valide”, însușește un caracter alternativ, acordând indigenului posibilitatea de a face, și în țară străină, testamentul după dreptul patriei sale, putându-se, eventual, conforma și legilor în vigoare pe teritoriul străin.

Expresiunea „țară străină” utilizată de codul civil român, și „în străinătate”, aflătoare în paragr. 34 al legii XVI din 1876, nu implică, în mod neapărat, înțelesul de „străinătate”, în sensul riguros al cuvântului, ci însemnează teritoriul cu drepturi diferite, cum ar fi Banatul, Transilvania, Bucovina, etc. sub unghiul de privire al formelor testamentare în raport cu vechiul Regat și vice-versa.

Mărginindu-se discuțiunea problemei juridice la aceste principii, urmează că defunctul putea să facă testament în Timișoara, fie în conformitate cu dreptul din vechiul Regat, fie după legile în vigoare în Timișoara.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 2149/1930. Președ. D-lui N. Vecerdea consilier

Ardeal. — Succesiune. Legat. — Plată. — Acțiune. — Nearătarea numelui legatarului. — Consecințe. (Art. 43, 180, pr. civ. din Ardeal).

Instanța de apel dacă constată, în virtutea dreptului de apreciere a testamentului și a celorlalte probe ale cauzei, că nu este vorba de executarea unui mandat, ci pur și simplu de plata unui legat, plată pusă în sarcina moștenitorului recurent de către testatoare, cu drept cuvânt respinge excepțiunea de incompetență ridicată de recurent, de oarece, pentru plata legatului, legatarul are o acțiune personală „ex-

testamento", contra eredelui. Această acțiune, conform al. 43 pr. civ., poate fi pornită și înaintea Tribunalului pe teritoriul căruia are loc desbaterea succesiunii, și deci susținerea eredelui că acțiunea în cauză nu putea fi pornită decât la Tribunalul pe teritoriul căruia el are domiciliul, este neîntemeiată.

Dacă Curtea de Apel stabilește clauza prin care testatoarea obligă pe eredeii recurent la plata unei datorii, constituie un legat, — *legatum liberationis* — eventual „*legatum debiti*”, iar nu un mandat, urmează că toate acele părți din motivele de casare prin care se atacă această constatare, trebuiesc respinse ca neîntemeiate.

Din moment ce Curtea de Apel a constatat că desi persoana, în favoarea căreia este constituit legatul, nu este indicată prin numele ei în testament, totuși se poate stabili cu siguranță cine este legatarul, cu drept cuvânt a considerat că legatul este valabil și că produce efecte chiar și atunci când testatorul nu a arătat, în mod expres prin testament, numele și pronumele legatarului.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia Nr. 696—1935, Președinția Dlui O. Băleanu cons.

Concordat preventiv. Creditor privilegiat. Renunțarea tacită la privilegiu.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată, că recurentul în calitate de creditor a cerut a se scoate din procedura concordatului preventiv creanța sa de 169.817 lei, provenind din raporturi de serviciu prestate în calitate de funcționar privat al băncii intimată; că judecătorul delegat i-a admis cererea, însă atât Tribunalul cât și Curtea de Apel i-a respins-o, pe motiv că art. 21 din legea concordatului preventiv dispune că creditorii cu drept de preferință — cum este recurentul — asupra bunurilor debitorului, pot lua parte la vot dacă renunță la privilegiu, gaj sau ipotecă, iar participarea la vot implică renunțarea, și creditorul care a votat în adunarea generală a creditorilor nu mai poate fi socotit ca creditor în afară de concordat, chiar dacă este privilegiat, fiindcă se presupune că votarea înseamnă manifestarea voinței de a fi socotit ca creditor concordatar.

Că în contra acestei deciziuni, recurentul creditor a formulat un motiv de casare, prin care susține că instanța de apel a comis o violare a art. 20 și 61 alin. 2 din legea concordatului preventiv și a art. 71 din legea contractelor de muncă cum și o denaturare de acte și o eroare grosieră de fapt, atunci când a decis că nu are acțiune în contra Băncii intimată, în afară de procedura concordatului, deoarece din procesul verbal din ziua de 21 Februarie 1933 și sentința Tribunalului atacată cu apel din 11 Martie 1933 se constată că dânsul nu a luat parte la adunarea generală a creditorilor

și că deci fiind absent și nevoțând, nu poate fi socotit că a decăzut din privilegiul creanței sale privind plata salariului dela patron;

Considerând că în conformitate cu art. 21 din legea concordatului preventiv, creditorii cari au drept de preferință asupra bunurilor debitorului, pot lua parte la vot, dacă renunță la privilegiu, iar dacă au participat la vot, fără să fi renunțat în mod expres, această participare implică în sine renunțarea la privilegiu;

Că, în speță, întrucât Curtea de Apel constată în fapt că recurentul desi creditor privilegiat, totuși a participat la votul adunării generale a creditorilor, rezultă că recurentul a renunțat în mod tacit la privilegiu creanței sale privind plata salariului, și deci sub acest raport, Curtea de Apel nu a comis o violare a textelor de lege invocate prin motivul de casare, așa că această parte a motivului de casare nu este fondată.

Considerând că instanța de apel nu a săvârșit nici o denaturare de acte sau eroare grosieră de fapt cu privire la participarea la vot a recurentului, fiindcă din procesul verbal cu Nr. 2492—1931, din 20 Februarie 1933 și celelalte procese verbale în continuare din 21 și 22 Februarie 1933, dresate de judecătorul delegat la care se referă recurentul prin motivul de casare, se constată că avocatul recurentului a participat la adunarea generală a creditorilor prin avocatul său Apathy Arpad din Deva și nu numai că a votat, dar că în urma propunerii avocatului Peterfy Eugen a și fost ales în comisiunea creditorilor care să supravegheze procedura de concordat;

Că astfel fiind și întrucât nici această a doua parte a motivului de casare nu este întemeiată, întreg motivul de casare este nefondat, iar recursul urmează a fi respins, fără a mai discuta și motivul de casare suplimentar înregistrat de această Inaltă Curte sub Nr. 5689 din 14 Martie 1935, întrucât aceasta a fost depus direct la Curtea de Casație.

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia Nr. 238—1936, Președinția Dlui C. Romano cons.

Supliment de acțiune. Formulată verbal. Trebuie formulată în scris și timbrat. Art. 1, 2 și 10 din legea accelerării și art. 5 par. 15 din legea timbrului.

Este adevărat că reclamantul fiind stăpânul acțiunii sale, o poate modifica ori completa în tot timpul cât se află pendinte în fața primei instanțe; dânsul însă nu poate face acest lucru decât formulându-și modificările în scris, formalitate care reiese din dispozițiunile art. 10 combinat cu 1 și 2 din legea accelerării judecăților.

În afară de această obligațiune, de a-și formula în scris pretențiunile sale, reclamantul mai este supus și obligațiunilor prevăzute de legea timbrului, care supune, prin art. 5 pa-

ragr. 15 modificările de acțiune unui timbru fix de 27 lei.

Intrucât în spetă fiind necontestat că reclamanta nu și-a formulat în scris modificările acțiunii și nici n'a satisfăcut cu această ocaziune cerințele legii timbrului, Curtea de Apel, fără a săvârși nicio denaturare sau exces de putere, astfel după cum pretinde recurenta, a fost îndreptățită să nu ia în considerare modificarea acțiunii. Deci motivul de casare este neîntemeiat.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a

Decizia Nr. 1238—1934. Președinția D-lui E. Bănescu. cons.

Incheiere. Când poate fi atacată cu apel? Când tranșează un punct din litigiu. — Apelul se poate face separat înainte de judecarea fondului. (Art. 234, 549 proc. civ. ard. Art. 5 lea. timbr.).

Asupra recursului făcut de Thomas Klein contra deciziei Nr. C. I. 686—19—1924 din 23 Martie 1934, a Curții de Apel din Brașov secția I-a, dată în cauză cu Institutul de Credit Fonciar din Sibiu.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs, prin care se constată că recurentul Thomas Klein intențind acțiune contra intimatului spre a recunoaște achitarea prin compensare a restului datoriei sale de 144.588 lei, a-i restitui toate efectele încredintate intimatului spre asigurarea datoriei și pentru radiarea ipotecilor întabulate asupra imobilelor recurentului, substratul procesului fiind arătat prin acțiune de o valoare de 1.680.000 lei, Tribunalul Sibiu secția I-a, cu ocazia desbaterii procesului, prin încheierea Nr. C. I. 369—16—1933 dată în sedința dela 16 Februarie 1934, a dispus complotarea taxei de timbru a acțiunii prin administrația Financiară.

Că în contra acestei încheieri, recurentul a făcut apel la Curtea de Apel din Brașov, care prin decizia atacată cu recurs, l-a respins ca inadmisibil constatând că hotărârea atacată cu apel este o simplă încheiere interlocutorie; dată în cursul procedurii și că potrivit art. 549 pr. civ. contra unor asemenea încheieri nu se poate face recurs-respectiv apel separat decât numai în împrejurările anume determinate de lege ceiace în spetă nu este cazul și deci încheierea aceasta nu poate fi atacată decât pe calea apelului, asupra fondului după pronunțarea sentinței așa cum de altfel dispune și art. 5 par. 1 din legea timbrului.

Având în vedere că prin recurs se critică această soluțiune, susținându-se prin motivele I și II de casare că prin deciziunea atacată s'a făcut o gresită aplicare a art. 549 pr. civ. și s'au nesocotit dispozițiunile art. 234 și 236 pr. civ. deoarece încheierea atacată cu apel a Tribunalului, nu este o încheiere de procedură civilă în sensul art. 549 pr. civ. care a avut în vedere numai dispozițiunile procedurale, ce rezultă din codul de procedură civilă, nu și incidentele rezultând din aplicarea altor dispozițiuni legale.

Că în spetă, prin încheierea atacată Tribunalul statuând asupra unei chestiuni fiscale rezultând din legea timbrului, înaintea de rezolvirea fondului, s'ar putea aplica art. 234 și 236 pr. civ., care prevăd și apel separat.

Că de asemenea cu exces de putere s'au aplicat dispozițiunile art. 5 par. 1 din legea timbrului, deoarece în spetă nu este vorba nici de acțiune în revendicarea vre unui imobil spre a fi necesară evaluarea lui în stabilirea taxelor de timbru și nici de o contestație a evoluării și prin urmare aceste dispozițiuni erau inaplicabile.

Asupra acestor motive:

Având în vedere că art. 549 pr. civ. ard. prevede încheeri premergătoare, date pentru a se prepara rezolvarea fondului iar nu încheieri cari tranșează un punct în litigiu și contra cărora se poate face apel separat înainte de judecarea fondului;

Considerând că chestiunea timbrării acțiunii, nefiind o chestiune pregătitoare a procedurii, ci una care tranșează o chestiune a timbrului și care ar putea prejudicia partea, dacă eventual ar obliga-o la o taxă, care legal n'ar fi datorită, urmează că în spetă recurenta era în drept să facă apel contra încheierii Tribunalului, prin care a fost obligată la o nouă taxă de timbru cu complectarea acelei deja achitată.

Că deci Curtea de fond respingând apelul ca inadmisibil, a făcut o gresită aplicare a art. 549 pr. civ. ard.

Că de asemenea gresit au fost aplicate și dispozițiunile art. 5 par. 1 din legea timbrului care referindu-se la hotărârile date asupra contestațiilor de evaluare a imobilelor, în materie de revendicare, nu-si au aplicatie în spetă.

Că deci ambele motive fiind fondate, recursul cată a fi admis, casând deciziunea atacată cu trimitere, motivul III fiind inutil de a mai fi discutat.

Apreciind și asupra cheltuelilor de recurs le fixează la suma de 2000 (două mii lei).

Pentru aceste motive, Curtea în virtutea legii, admite recursul.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Dec. Nr. 2132—935. Președinția D-lui N. Stănilă consilier

Agitatie. Cuvintele spuse în public, că la anul viitor vor veni bani cu spatele alb și din pretul unei găini vor putea achita pretul și opincării de români, porcii sălbateci și mocanii vor pleca de aici și că va fi iar Ungaria mare, cu bani multi, constituiesc o propaandă contra națiunii române.

DELIBERAND.

Asupra recursurilor declarate de apărătorul acuzatului Bernard Mauritiu, în baza art. 385 pct. 1 a și de acuzatul personal pentru

motivul că nu se simte vinovat, în contra deciziei Curtii de Apel Cluj s. II-a. No. 1144/1934, prin care confirmându-se sentința primei instanțe, a rămas acuzatul condamnat, în baza art. 172 al. 1 cu aplicarea art. 91 C. P. la 15 zile deteniune ca pedeapsă principală și 500 lei amendă ca pedeapsă accesorie:

Având în vedere că prin sentința Trib. Cluj S. I. No. P. 2066—2—1933, a cărei motivare de drept și de fapt și-o însușește Curtea de fond, se constată că acuzatul a săvârșit delictul de propagandă contra naționalității române, prev. și calif. de art. 172 al. 2 C. P. prin aceia că în luna Noembrie 1931, vânzând 2 mașini de cusut dela firma „Singer” din Cluj, în serviciul căreia se afla ca agent, lui Antal Ștefan și Simion Kati, în timp ce discuta asupra pretului ce urma a se plăti în rate, a declarat că pot să le cumpere căci la anul viitor vor veni bani cu spatele alb și din pretul unei găini vor putea achita pretul și opincării de români, poricii sălbatici și mocanii, vor pleca de aici și va fi Ungaria Mare cu bani mulți și toate vor fi mai eftine, făcând astfel propagandă contra națiunii române, cu scopul de a provoca ura naționalității maghiare contra acestei națiuni.

Considerând că din starea de fapt, astfel stabilită de instanțele de fond, se constată că în persoana și faptul săvârșit de acuzatul recurent sunt întrunite toate elementele infracțiunii prev. și calif. de art. 172 al. 2 C. P.

Că astfel motivul de casare, declarat de apărătorul acuzatului cu invocarea nulității materiale prevăzute de art. 385 pct. 1 a., este nefondat:

Considerând că în conformitate cu dispozițiile art. 390 Pr. Pen., aplicabil în materie potrivit art. 31 al. II Nov. Pr. Pen. — partea care atacă cu recurs o hotărâre, este obligată să arate precis cauza de nulitate în virtutea căreia face recurs:

Având în vedere că acuzatul prin recursul său nu a arătat nici un caz de nulitate, susținând pur și simplu că nu se simte vinovat;

Că așa fiind, recursul său e nedeterminat și în conformitate cu dispozițiile art. 434 al. III. Pr. Pen. urmează a fi respins ca atare.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a.

Decizia No. 2449—1935. Preșid. Dlui Am. Macerovici cons.

Penal. Neregularitatea mandatului apărătorului, care a asistat pe acuzat la prima instanță, nu o poate ridica în Casație, neformând o chestiune de ordine publică.

DELIBERAND.

Asupra recursurilor declarate de apărătorul public și acuzatul Ioan Balint în contra deciziei penale Nr. 646 din 15 Mai 1935, a Curtii de Apel Cluj S. II-a (Dos. Nr. P. 285—1935), prin care menținându-se sentința No. P. 115—1935 a Tribunalului Cluj S. I. acuzatul a rămas condamnat la 2 ani temniță grea, ca pedeapsă principală, la excludere dela funcțiuni și suspendarea exercitiului drepturilor

politice pe timp de 5 ani, ca pedeapsă complementară, precum și la plata de despăgubiri civile în valoare de 3400 lei, pentru faptul prevăzut, calificat și pedepsit de art. 391 și 392 al. ultim c. p. 333, 339, c. p. 48 al. I. teza II c. p. comb. cu art. 96 și 99 c. p. și cu aplicatiunea art. 91 c. p.

Având în vedere că, recursul declarat de către apărătorul public este bazat pe cazul de nulitate prevăzut de art. 385 pct. 3 pr. pen., iar acuzatul a declarat recursul său pentru reducerea pedepsei, iar prin motivele scrise acuzatul susține că, își mai bazează recursul său pe cazurile de nulitate prevăzute de art. 385 pct. 1 a., b și c pr. pen., de art. 30 pct. 5, 6 și 9 din legea Curtii de Casație: de art. 384 pr. pen. întrucât pretinde recurentul că, în fața primei instanțe s'ar fi săvârșit un viciu de formă prin aceia că, avocatul său Zamfir Saragea, care l'a asistat și apărât, n'a avut procură din partea lui; de motivele de apel cari susține recurentul că n'ar fi fost dezvoltate în fața Curtii de fond, întrucât apărătorul său special nu s'a prezentat la dezbateri, deasemenea mai pretinde, acuzatul, că, a săvârșit faptele imputate deoarece îi trebuiau bani pentru a-și căuta sănătatea și cere aplicatiunea art. 92 c. p.

Având în vedere că, motivul de casare prin care, acuzatul susține că, deoarece apărătorul său Zamfir Saragea n'ar fi avut încredințare de a-l apăra în fața primei instanțe, deciziunea Curtii de Apel ar trebui casată, precum și motivele de casare bazate pe art. 30 pct. 5, 6 și 9 din legea Curtii de Casație, și cererea de a se lua în considerare motivele de apel, aflate la dosar.

Considerând că, pe lângă că din dosar se constată că acuzatul a fost prezent atât la Tribunal cât și la Curtea de Apel și nici odată n'a invocat lipsa de calitate aceluia care l'a asistat și apărât, totuși dacă această neregularitate — pe care acuzatul nici n'are interes s'o releve — în adevăr s'ar fi produs, în fața primei instanțe, întrucât ea nu interesează ordinea publică nu poate fi adusă ca motiv de casare în fața Inaltei Curti.

Că, dar acest motiv de casare urmează a fi înlăturat, ca inadmisibil, dimpreună cu motivele de casare bazate pe art. 30 pct. 5, 6 și 9 din legea Curtii de Casație, care este străin procedurii penale ardelene, și dimpreună cu cererea recurentului de a i se lua în considerare și motivele pe care le-a formulat în fața Curtii de fond, cu ocaziunea judecării apelului, care deasemenea se găsește a fi inadmisibilă, întrucât această Inaltă Curte nu este datorată să examineze decât motivele de casare formulate expres înaintea ei, iar nu și cele invocate în fața altor instanțe.

Având în vedere motivele de casare bazate pe acuzările de nulitate prevăzute de art. 385 pct. 1 a. b. c pr. pen.

Având în vedere că, în baza probelor administrate, instanțele de fond au stabilit în fapt:

Că, acuzatul, în ziua de 13 Noembrie 1934 a luat din locuința lui Futcas Pavel din Cluj.

diferite obiecte mobile în valoare de sub 1000 lei, cu scopul de a-și le însuși pe nedrept și fără stirea proprietarului:

Că, în ziua de 23 Oct. 1934, a luat din posesiunea notarului Adrian Costin din comuna Feleac, fără consimțământul lui, un aviz postal de sosirea unui mandat pe numele lui Gherhely Ioan Bulus, în valoare de 3400 lei și în scopul de a-și însuși pe nedrept această sumă, pe un sfert de coală albă de hârtie a aplicat stampila notariatului, apoi a complectat hârtia cu suma ce trebuia încasată, a falsificat semnăturile notarului, primarului și a lezăturii și a ridicat cu acest act fals dela oficiul postal Cluj, suma de 3400 lei, cauzând astfel daune reclamantului.

Considerând că, această stare de fapt astfel stabilită și reținută, de către instanțele de fond, constituie în sarcina acuzatului un cumul real de infracțiune conform art. 96 c. p. compus din delictul de furt prevăzut și calificat de art. 333 c. p. și 49 al. I. teza I n. p. și din crima de plămădire de înscrisuri publice, prevăzută și calificată de art. 391 și 392 c. p. săvârșită în cumul ideal cu crima de furt prevăzută și calificată de art. 333 c. p. și 48 al. I. teza II N. p.

Că, dar faptele săvârșite de acuzat constituind infracțiuni, cari se găsesc a fi bine calificate de către instanțele de fond, și cum din faptele stabilite, prin zisele sentințe, nu rezultă în favoarea acuzatului nici o cauză de excludere a imputabilității sau de stingerea a punibilității, iar împrejurarea arătată de acuzat că ar fi săvârșit faptele din cauza mizeriei în care se găsea, neputând fi considerată ca o cauză care l-ar apăra de pedeapsă, urmează că motivele de casare bazate pe cazurile de nulitate prev. de art. 385 pct. 1 a. b. și c pr. pen. să fie înlăturate ca nefondate.

Având în vedere motivele de casare bazate pe cazurile de nulitate prev. de art. 385 pct. 3 pr. pen. din ambele recursuri.

Având în vedere că din sentințele atacate se constată stabilirea, în favoarea acuzatului că recurenta Jolantha Gaal în baza art. 130 recunoscut faptele săvârșite și că le-a comis din cauza mizeriei și a boalei de care suferă, iar în sarcina lui ca circumstanță agravantă, instanțele au stabilit că a mai fost condamnat în anul 1932, la 2 ani temniță grea pentru înșelăciune.

Considerând, că, aceste circumstanțe atenuante nu sunt suficiente ca față de faptele stabilite ca săvârșite de acuzat și împrejurarea agravantă mai sus citată, să poată justifica aplicatiunea art. 92 c. p. urmează că, și motivele de casare bazate pe cazul de nulitate prev. de art. 385 pct. 3 P. p. să fie înlăturate, ca nefondate.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a.

Decizia No. 883-1935. Președinția Dlui O. Băleanu cons.

Legea asanării din 1932. Cambie. Prelungirea termenului de plată. Dacă girantii beneficiază de această favoare a legii.

Constatarea împrejurării că debitorul intră sau nu în prevederile legii de asanare este de atributul instanțelor speciale și deci nu se poate cere altă probă de cât că a făcut declarația în fata acestor instanțe.

DELIBERAND.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs și actele dela dosar se constată că recurenta Jolantha Gaal în baza art. 130 pr. civ. a chemat în judecată pe intimata Banca de Agricultură și Casa de Economie pentru a se declara fără efect reducerea de către intimată, a sumei de 310.617 lei din libelul de depunere al recurenteii cu Nr. 11094 și Tribunalul Cluj secția I, prin sentința Nr. C. 104-1933 a respins acțiunea iar Curtea de Apel Cluj prin decizia supusă recursului, a respins apelul recurenteii și a menținut sentința primei instanțe:

Considerând că pentru a da această soluție Curtea de Apel stabilește în fapt că recurenta a girat o cambie în valoare de 300.000 lei a debitorilor Petru Gáal și soția, predând intimății pentru garantarea plății un livret de depunere de lei 1.000.000 emis de intimată pe numele recurenteii; că la 30 Ianuarie 1932 data scadenței cambiei aceasta nefiind achitată de debitori, intimata a redus din depunerea recurenteii suma de 300.000 lei plus 10.617 lei dobânzi și a trimis cambia recurenteii; mai constată că debitorul Petru Gáal a făcut cerere la tribunalul Cluj pentru acordarea beneficiilor legii conversiunii.

Că față de aceste constatări instanța de apel motivează că, întrucât recurenta nu a făcut dovada pe de o parte a alegațiunii, că libelul de depunere a fost dat intimății cu condiția ca dânsa să fie urmărită numai după efectuarea fără rezultat a executiei contra numitorilor debitori, iar pe de altă parte a împrejurării că aceștia îndeplinesc de fapt toate condițiunile cerute de legea conversiunii, intimata era în drept să se îndestulească din libelul de depunere până la concurența sumei de 300.000 lei plus dobânzi, deoarece libelul de depunere a fost predat intimății ca plată pentru cazul neachitării la scadență a cambiei către debitori, cari n'au achitat contra valoarea cambiei la 30 Ianuarie 1932, data scadenței;

Având în vedere că prin motivele I și II de casare recurenta se plânge de violarea art. 45 din legea asanării datoriiilor dela 16 Aprilie 1932 art. 1438, 1439 c. civ. și exces de putere săvârșite de Curtea de Apel prin argumentarea că intimata era îndreptățită să reducă în depunerea sa suma de 300.000 lei plus dobânzile

afere; deși scadența cambiei (30 Ianuarie 1932) fiind prelungită prin legile pentru suspendarea executării silită și apoi prin legea asanării datorilor agricole din 16 Aprilie 1932 cu încă 9 luni calculate dela data scadenței prevăzute în titlu, intimata nu putea opera descrierea înaintea expirării scadenței prelungite.

Considerând că în spetă este constatat în fapt că debitorul Petru Gáal în calitate de agricultor, a introdus cerere la Tribunalul Cluj pentru acordarea beneficiilor legii conversiunii; că scadența cambiei a fost fixată în titlu pe ziua de 30 Ianuarie 1932 și că intimata a operat reducerea contra valorii cambiei și a dobânzilor din libelul de depunere al recurentei în ziua de 30 Aprilie 1932.

Având în vedere că legile pentru suspendarea executiunilor silită din 18 Decembrie 1931, 13 Februarie 1932 și 12 Martie 1932 prelungind scadența cambiilor pe cari figurau debitori ce pot invoca beneficiile acelor legi până la 1 Mai 1932, prin art. 39 din legea asanării datorilor agricole dela 16 Aprilie 1932 s'a prevăzut că cambiile scadente la instituțiile de credit până la data de 18 Sept. 1931 și pe cari figurează în orice calitate, debitori beneficiind de dispozițiunile acelei legi și ale căror termene de plată cad la 18 Decembrie 1931 sau după această dată se consideră că au scadența de drept la 9 luni dela data scadenței prevăzută în titlu.

Considerând că din aceste dispozițiuni rezultă că prin legea dela 16 Aprilie 1932 scadența cambiilor debitorilor cari intră în prevederile acestei legi s'a prelungit de drept cu încă 9 (nouă) luni calculate dela data scadenței din titlu, de unde urmează că posesorul cambial înaintea expirării scadenței prelungite prin efectul legii, nu poate valorifica cambia sau să pretindă în baza ei vre-o prestațiune, răspunderea debitorului în baza cambiei fiind în funcțiune și curge dela data scadenței titlului:

Considerând că de dispozițiunile de *favore relativ la prelungirea scadenței cambiei cu nouă luni dela data prevăzută în titlul se bucură debitorul principal și aceasta favoare este acordată, nu numai debitorului principal propriu zis ci și giranților acestuia, împrejurare ce rezultă încă și din art. 45 din legea asanării datorilor dela 16 Aprilie 1932 care prevede ca datorile debitorului agricol intrând în prevederile acestei legi și girate de alte persoane în orice mod, obligațiunile acestora se reduc și se esalonează după quantumul, condițiunile și termenii de plată ale creanței principale;*

Având în vedere că *stabilirea împrejurării dacă debitorul principal al unei creanțe intrunește de fapt sau nu condițiunile prev. de legea conversiunii și că deci dânsul se bucură sau nu de avantajile acordate de această lege, este de competența exclusivă a instanțelor menționate prin legea conversiunii* (art. 14 și urm.) și sub acest raport debitorilor înaintea rezolvării cererii de asanare de instanțele competente, nu li se poate cere altă dovadă într'un

proces în care invoacă în apărare dispozițiunile legii conversiunii, decât relativ la faptul că ei au introdus în termen legal cererea de asanare dar nu și referitor la împrejurarea, că dânsii îndeplinesc de fapt condițiunile cerute de legea conversiunii a căror stabilire este de atributul exclusiv al instanțelor instituite prin lege, iar din faptul nerezolvării de către aceste instanțe ale cererilor de asanare introduse în termen util, nu poate să rezulte vre-un prejudiciu pentru părți;

Că în asemenea condițiuni și față de situațiunea de fapt mai sus expusă, necontestată de către părți, în mod gresit Curtea de Apel, prin exces de putere și violarea art. 39, 45 din legea asanării datorilor agricole din 16 Aprilie 1932, a considerat reducerea efectuată de intimată la 30 Aprilie 1932 ca legală, deși la această dată cum s'a arătat, scadența cambiei (30 Ianuarie 1932) a fost prelungită de drept cu nouă luni (art. 39) dela data scadenței prevăzută în titlu.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia Nr. 558—1935, Preșidenția Dlui E. Bănescu cons.

Legea conversiunii, Art. 86 din noua lege Anularea hotărârilor chiar definitive obținute în baza legilor de conversiune anterioare atrage după sine și anularea cheltuelilor de judecată acordate prin ele.

DELIBERAND.

Asupra recursului făcut de Abrudbanyay Geza, contra deciziei Nr. 1337 din 10 Noiembrie 1934 a Curții de Apel Cluj, s. III-a. dată în cauză cu Fodor Mihail și soția sa.

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care se constată că reclamantii Fodor Mihail și soția sa, prin acțiunea înaintată Tribunalului Cluj în calitate de debitori, au cerut să se constate că datoria de 15.160 lei, pe care o au față de pârâțul Abrudbanyay Géza, cade sub prevederile legii Conversiunii din 14 Aprilie 1933 și deci trebuie plătită în condițiunile prevăzute de sus zisa lege.

Că Tribunalul respingând acțiunea și obligând pe reclamantii la plata cheltuelilor de judecată în sumă de 2420 lei, acestia au făcut apel la Curtea de Apel din Cluj care prin deciziunea atacată cu recurs a declarat nulă și fără efect sentința Tribunalului înălăturând și dispozițiunea referitoare la cheltueli de judecată.

Că spre a da această soluțiune, Curtea de Apel, motivează că conform art. 86 din legea Conversiunii din 7 Aprilie 1934 au fost abrogate legile referitoare la conversiunea datorilor din 19 Aprilie și 26 Octombrie 1932 cum și aceea din 14 Aprilie 1933, iar hotărârile chiar definitive de lichidare obținute pe baza acelor legi, fiind considerate nule și de nul efect, a trebuit considerată ca atare și hotărârea dată contra reclamantilor.

Că în ce privește cheltuelile de judecată, Curtea de Apel constată că legea nu prevede

nici o dispozițiune referitoare la cheltueli, le înlătură și pe acestea.

Având în vedere că prin recurs se critică această soluțiune susținând-se motivul de casare că instanța de apel a făcut o rea aplicațiune a art. 86 din legea pentru asanarea datoriiilor din 1934, anulând dispozițiunea din sentința Tribunalului referitoare la cheltuelile de judecată deoarece prin legea conversiunii s'au anulat hotărârile chiar definitive de lichidare obținute în baza legilor vechi, dar n'a anulat consecințele referitoare la cheltuelile de judecată, care sunt acordate părții câștigătoare și prin art. 425 pr. civ. pe care însă Curtea le-a violat.

Având în vedere că art. 86 din legea pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane, din 1934 prevede că legile din 19 Aprilie 1932, 26 Oct. 1932 și 14 Aprilie 1933 sunt și rămân abrogate iar hotărârile chiar definitive de lichidare a datoriiilor otinute pe baza lor sunt considerate nule și de nul efect cu excepția punctelor judecate relativ la dispozițiunile menționate prin legea de față.

Considerând că prin dispozițiunile citatului text de lege declarându-se nule hotărârile chiar definitive, obținute pe baza legilor vechi de asanarea datoriiilor, fără a se face nici o distincțiune cu privire la cheltuelile de judecată acordate prin acele hotărâri, urmează că sunt nule și dispozițiunile menționate prin legea de față.

Că prin urmare fiind declarate nule și cheltueli de judecată urmează că dispozițiunile par. 425 pr. civ. nu-si mai au aplicațiune în speță și deci cu drept cuvânt Curtea de Apel declarând nulă hotărârea atacată a Tribunalului, a considerat nule și cheltuelile ce s'au acordat prin acea hotărâre.

Că așa fiind n'au fost violate dispozițiunile art. 86 din legea asanării din 1934 și nici par. 425 pr. civ. așa că motivul de casare este nefondat și deci recursul cată a fi respins.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia No. 642—1935. Președ. D-lui C. Crăciunescu consilier

Contencios. Termenul de 30 zile prevăzut de art. 4 din lea. Contenciosului curg de la data ori cărei încunostiintări oficiale făcătă functionarului.

DELIBERAND.

Având în vedere, că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că, Curtea de Apel Cluj S. I-a a respins acțiunea în contencios administrativ intentat de Umhauser David contra Regiei Autonome a C. F. R.

Că, pentru a hotărâ astfel, Curtea constată că reclamantul a fost angajat în calitate de fochist, clasa V-a în serviciul pârâtei, în care a functionat dela 26 Octombrie 1925 până la 1 August 1931, când a fost concediat din serviciu; că prin acțiune numitul a cerut a se obliga pârâta să-l reprimească în serviciu cu toate drepturile avute, sau să-i plătească o despăgubire definitivă în suma de 500.000 lei

Că statuând însă, înainte de orice discuțiune asupra fondului, asupra chestiunii tardivității acțiunii în contencios, ridicată de Regia Autonomă a C. F. R. Curtea găsește că incidentul este întemeiat deoarece în acțiunea sa, reclamantul a susținut, că concedierea din postul său de fochist s'a făcut verbal, la 1 August 1931, când a fost destituit din serviciu, iar acțiunea a intenta-o la 27 Septembrie 1932.

Că în adevăr, potrivit art. 4 al. 2. din legea pentru contenciosul administrativ din 1925, cererile în contencios, în cazul de înlocuire sau punere la retragere contra legii, a functionarilor, trebuiesc făcute în termen de 30 zile libere dela publicarea în Monitorul Oficial a cazului, adică dela comunicarea înlocuirii sau punerii la retragere.

Că așa fiind, acțiunea reclamantului este tradivă.

Având în vedere motivele de casare.

Având în vedere, că în conformitate cu dispozițiunile art. 4 din legea contenciosului administrativ, cererile în contencios făcute contra înlocuirii, mutării sau punerii în retragere din oficiu, în contra legii, a functionarilor inamovibili legali numiti, trebuiesc introduse în termen de 30 zile libere dela publicarea lor în Monitorul Oficial.

Considerând, că atunci când leqiuitorul a prevăzut în acest text dispozițiunea ca, termenul de 30 zile pentru introducerea acțiunii în contencios, să curgă dela publicarea în Monitorul Oficial, a actului atacat ca ilegal, s'a călăuzit de principiul că functionarul lezat să ia cunostintă pe cale oficială, deci în mod sigur, de actul ce-l vătăma, pentru ca se poată avea posibilitatea să-l atace în termen.

Considerând, că acesta fiind scopul urmărit de leqiuitor în art. 4 citat, rezultă că atunci când functionarul a luat cunostintă pe orice cale oficială, de actul pretins ilegal, în asemenea situațiune, scopul leqiuitorului fiind îndeplinit, termenul pentru introducerea acțiunii în contencios curge dela data încunostiintării, nemai fiind interes de publicarea actului în Monitorul Oficial.

Considerând, că față de aceste considerațiuni și fiind necontestat în speță, că recurentul a luat cunostintă, — deoarece în acțiunea sa a susținut, că concedierea din postul său de fochist s'a făcut verbal la 1 August 1931, când a fost destituit din serviciu și că dela această dată și până la introducerea acțiunii în contencios, au trecut mai mult de 30 zile libere, în în asemenea situațiune Curtea de Apel a făcut o bună aplicațiune a art. 4 din legea contenciosului administrativ, când a respins acțiunea ca tardivă.

Că dar, motivele de casare fiind neîntemeiate, recursul urmează a se respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II.

Decizia Nr. 935—1935. Preșidenția Dlui A. D. Procopin cons.

Conversiune. Debitorii străini — dacă pot beneficia de dispozițiunile de favoare ale legii

lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934. — Soluțiune negativă. — Nu pot beneficia decât debitorii cetățeni români.

Considerând că prin art. 1 și 30 lit. A., din citata lege, sunt arătați ca beneficiari ai dispozițiilor de favoare ale legii, numai debitorii cari sunt cetățeni români, de unde rezultă că numai debitorii cari au această calitate se bucură de avantajele legii, iar nu și acei cari, deși întrunesc cerințele legale, nu sunt însă cetățeni români.

Având în vedere că în ce privește pe streini legea lichidării datoriilor i-a avut în vedere și s'a ocupat de ei, însă privitor la debitorii străini, legea nu a prevăzut pentru nici o categorie dintre ei, vre'o dispozițiune derogatorie potrivit căreia să le fi acordat și lor — sau numai unora dintre ei — avantajii și înlesniri egale cu acele prevăzute pentru debitorii cetățeni români, dispozițiune ce era absolut necesară pentru precizare, față de scopul, caracterul și întreaga economie a legii, dacă legiuitorul ar fi avut această intențiune, astfel după cum, prin art. 69, s'a prevăzut în mod expres pentru creditorii străini, ale căror creante au fost exceptate dela aplicatiunea legii cu condițiunea ca domiciliul sau sediul lor să nu fie în țară, iar creanța lor să nu provină din vânzări de pământ dobândit pe cale de succesiune.

Că prin urmare, întrucât legea lichidării datoriilor prin nici o dispozițiune a sa nu a extins beneficiile acordate debitorilor cetățeni români și asupra vre-unei categorii de debitori străini — cum ar fi acel ce aparținea Statelor cu care România are convențiuni pentru recunoașterea egalității de tratament a locuitorilor lor — iar pe de altă parte, prin art. 86, abrogându-se toate legile de asanare anterioare precum și orice dispozițiuni contrare din orice lege, prin aceasta s'au abrogat și dispozițiunile contrare privitoare la egalitatea de tratament a locuitorilor, prevăzută în Convenția de Stabilirea dintre România și Grecia, că beneficiile legii lichidării datoriilor privesc în mod exclusiv și își au aplicatiune numai față de debitorii cari, în prim rând, întrunesc condițiunea de a fi cetățeni români, și ca o consecință, debitorii cetățeni areci nu pot invoca în favoarea lor beneficiile din legea pentru lichidarea datoriilor.

Având în vedere că acestea fiind dispozițiunile legii și principiile cari se degajează din cuprinsul ei, urmează a se examina dacă Regulamentul legii lichidării datoriilor, publicat în Monitorul Oficial din 13 Iunie 1934 — invocat de recurenți — este conceput în sensul și în spiritul acestor dispozițiuni și principii.

Considerând că Regulamentul citat, prin art. 30 lit. a. alin. II prevede în adevăr că drepturile recunoscute prin convențiuni internaționale, supușilor străini domiciliați în România, cărora li s'ar fi acordat egalitate de tratament cu cetățenii români în ce privește persoana și bunurile lor, sunt respectate.

Că, din cuprinsul acestui text rezultă că pe lângă cetățenii români, mai beneficiază de dispozițiunile de favoare ale legii lichidării datoriilor și debitorii cetățeni străini domiciliați în România, cari, aparțin statelor ce sunt legate cu România prin convențiuni internaționale în care se prevede egalitate de tratament în ce privește persoana și bunurilor locuitorilor din Statele respective.

Considerând că potrivit principiilor constituționale, puterea legiuitoare este singura care face legile, le modifică ori le suspendă iar puterea executivă prin actele sale de autoritate ia numai măsuri pentru executarea legilor fără însă a avea dreptul de a le modifica, adăugând dispozițiuni noi sau suprimând ori reducând din cele existente:

Că legiferarea fiind deci de atributul exclusiv al puterii legiuitoare, principiul separațiunii puterilor se opune ca modificarea ori suspendarea unei legi să se facă de alte organe decât de către puterea legiuitoare.

Că, pentru aceasta, în ce privește actele regulamentare ale puterii executive, art. 88 alin. 8 din Constituție, conferă acestei puteri delegațiunea de a face regulamente pentru executarea legilor, cu condițiunea însă ca prin aceste regulamente să nu se modifice sau să se suspende legile, iar ca consecință, dreptul puterii executive în facerea regulamentelor urmează a fi mărginit numai la stabilirea amănuntelor de executare ale legii:

Că, dacă regulamentul ar crea obligațiuni și dispozițiuni noi și ar stabili raporturi neprevăzute prin legea pentru aplicarea căreia a fost întocmit, el este ilegal, deoarece prin aceasta s'ar uzurpa, de către puterea executivă, atribuțiuni de ale puterii legiuitoare și într'un atare caz iudecătorii sunt ținuți a nu le aplica și a nu avea în vedere decât prevederile și dispozițiunile din legea respectivă:

Că așa fiind și întrucât — după cum s'a arătat mai sus — Legea pentru lichidarea datoriilor a acordat beneficiile ei în mod expres, numai debitorilor cetățeni români, și cum ea nu cuprinde nici-o dispozițiune derogatorie, prin care să fie prevăzut aceleași beneficii și debitorilor străini domiciliați în țară aparținând Statelor cu care România are convențiuni internaționale, este evident că într'o asemenea situație debitorii streini de orice categorie fiind excluși dela dispozițiunile excepționale de favoare ale legii, regulamentul ei nu era îndrituit să prevadă ca beneficiari ai legii și pe debitorii cetățeni străini din categoria arătată, adăugând astfel dispozițiuni noi, neprevăzute în lege:

Că prin urmare, citatul text din Regulament fiind deci vădit contrar dispozițiilor și principiilor legii, este inaplicabil.

Considerând că întrucât din cele expuse mai sus rezultă că, în speță are a se aplica Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, care prin art. 86, a abrogat toate legile și dispozițiunile contrare din orice legi, urmează ca să fie înlăturate orice dispozițiuni contrarii.

D I V E R S E

Constituirea la Cluj a secțiunii ardelene a „Asociației Juristi- lor de Limba Franceză (A. J. D. L. F.)

Marti, 19 Mai, a avut loc în sala de sedinte a Consiliului Facultății de Drept o reu-nire a juristilor clujeni, în vederea constituirii unei secțiuni ardelene a „Asociației Juristilor de Limba Franceză”.

Această asociatiune creată la Paris de profesorul *Henri Capitant* grupează, indiferent de nationalitate, pe juristii cari în studiile sau relațiunile lor stiintifice internaționale se servesc de limba franceză. Scopul asociatiunii este stabilirea de relații personale regulate de nationalitate și organizarea de congrese internationale. Consiliul de administratie al asociatiunii este compus din următoarele persoane:

Președinte: *Henri Capitant*, membru al Institutului și profesor la Facultatea de Drept din Paris. Vicepreședinte : *E. Beaulieu*, decanul avocaților din Montréal (Canada); *Xavier Janne*, profesor la Universitatea din Liège (Belgia); *Hannotin*, președintele Societății de Studii Legislative; *Jean Appleton*, avocat la Curtea de Apel din Paris; *Depeiges*, consilier la Curtea de Casatie și președinte al Societății de Legislatie-comparată; secretar general : *Jean Nibouet*, profesor la Universitatea din Paris; secretari: *Ancel* și *Adam*, magistrați; casier: *Jaques Boutteron*, directorul Contenciosului dela Banca Frantei.

Printre membrii fondatori se găesc între alții: *P. E. Flandin*, Ministrul de Externe al Frantei, *L. Josserand*, consilier la Curtea de Casatie, *P. Matter*, procuror general la Curtea de Casatie și profesorii dela Facultatea de Drept *Ripert*, *Demoque*, *Esmein*, *Escarra*, *Rouast*, *Perccrou*, *Picard*, *Solus*, *Morel*, *Hamel*, *Cassin*, *Amiand*, *Ullmann*, *Monnier*, *Martin*, etc....

La constituirea secțiunii ardelene a „Asociației Juristilor de Limba Franceză” au aderat până acum următorii profesori, magistrați și avocați din Cluj: decan *Emil Hatieganu*, pro-decan *Romul Boila*, președinte *I. Mănescu*, președinte *Papp*, prof. *C. Nearea*, procuror

general *Predovicu*, prof. *Valer - Moldovan*, prof. *Traian Pop*, prof. *Matei*, prim-președinte *Decusara*, prof. *L. Iacob*, prof. *V. Cădere*, prof. *B. Ionescu*, prof. *Al. Anaelescu*, prof. *Petrescu-Ereea*, prof. *G. Sofronie*, prof. *Tib. Moșoiu*, prof. *E. Speranția*, prof. *D. Mototulescu*, prof. *A. Ionascu*, președinte *Puscariu*, pres. *Miclescu*, jude *O. Popa*, dr. *Georgescu*, procuror *M. Pop*, dr. *Macavei* și dr. *Ghilezean*.

În sedinta dela 19 Mai s'a desemnat următorul comitet local:

Președinte: prof. *Emil Hatieganu*, decanul Facultății de Drept; vicepreședinte: *I. Mănescu*, președinte la Curtea de Apel; *V. Cădere*, profesor la Facultatea de Drept și dr. *Dragomir*, decanul Baroului din Cluj; secretar general *Aurelian Ionascu*, profesor la Facultatea de Drept; Casier: dr. *Georgescu*, avocat.

Prima manifestare internatională a Asociatiunii va avea loc în Iulie 1937 la Paris, cu ocaziunea expoziției universale, în cadrul căreia se va organiza o săptămână juridică, între 19 și 24 Iulie. Vor colabora la această manifestare și Societatea de Legislatie Comparată și Societatea de Studii Legislative din Paris. În continuare, la 26 Iulie, va avea loc la Haga al doilea congres international de drept comparat. Chestiunile puse la ordinea de zi:

Societatea de Legislatie Comparată (19 și 20 Iulie 1937): Abandonul de familie și sancțiunile sale; Revizuirea contractelor de către judecător (leziunea și impreviziunea).

Societatea de Studii Legislative (21 și 22 Iulie 1937): Fondatiunile; Regimul matrimonial de drept comun.

Asociația Juristilor de Limba Franceză (23 și 24 Iulie 1937): Contractul de fiducie în aplicatiunile sale moderne; Protecțiunea obligatarilor.

Pentru fiecare din aceste chestiuni, Comitetul de organizare dela Paris va alege raportori în fiecare țară a căror lucrări vor servi la redactarea unui raport general. Toate lucrările și rapoartele vor fi tipărite și distribuite congresistilor. Reduceri și facilități de voiaj vor fi acordate congresistilor.

Juristii ardeleni din Cluj sau alte orase cari doresc, fie să adere la secțiunea ardeleană a A. J. D. L. F., fie să participe la congresul dela Paris din 1937, sunt rugati a se adresa Secretarului General al Secțiunii din Cluj : prof. Aurelian Ionascu, Seminarul de Drept Civil Român, Univeristatea din Cluj.